

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2021

(skrajne daty)

Rok akademicki 2019/2020

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Opieka specjalistyczna w neonatologii
Kod przedmiotu*	Poł/II/B-OSN
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Instytut Nauk o Zdrowiu
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Opieki Położniczo - Ginekologicznej
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, I i II semestr
Rodzaj przedmiotu	Zaawansowana praktyka położnicza
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr n. med. Barbara Zych
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr n. med. Barbara Zych, dr n med. Anna Hartman-Ksycińska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?) Samokształcenie	Liczba pkt. ECTS
I	10	15	-	-	-	-	-	-	3
II	-	20	-	-	-	-	-	10	2

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

Wykład (w), ćwiczenia* (ćw): egzamin pisemny,

Samokształcenie: zaliczenie z oceną (efekt kształcenia: **B.W12 ; B.W29**,

*ZAJĘCIA ODBYWAJĄ SIĘ W CENTRUM SYMULACJI MEDYCZNEJ KOLEGIUM NAUK MEDYCZNYCH UR

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę z zakresu programu kształcenia studiów I stopnia.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: - patofizjologii zaburzeń noworodka, roli i zadań położnej w opiece nad noworodkiem w zależności od występujących zaburzeń zdrowotnych.
C ₂	Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do: - sprawowania opieki nad noworodkiem ze współistniejącymi chorobami, zaburzeniami układowymi, - postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i pielęgnacyjnego nad noworodkiem z zaburzeniami zdrowia we wczesnym okresie poporodowym przygotowywania kobiety i jej rodziny do opieki nad dzieckiem chorym, wspierania ich w zależności od potrzeb i oczekiwań.
C ₃	Kształtowanie postawy studenta do: - pogłębiania wiedzy z zakresu opieki specjalistycznej w neonatologii.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	źródła i metody łagodzenia bólu u noworodka	B.W12
EK_02	formy wsparcia kobiet w sytuacjach trudnych w okresie okołoporodowym oraz rodziców po urodzeniu dziecka z niepełnosprawnością, chorobą o złym rokowaniu lub po śmierci dziecka;	B.W24
EK_03	zasady opieki nad kobietą i noworodkiem uzależnionymi od środków odurzających i psychotropowych;	B.W29
EK_04	oceniać nasilenie bólu noworodka oraz stosować zasady postępowania przeciwbólowego i sedacyjnego na Oddziale Intensywnej Terapii Noworodka;	B.U13
EK_05	realizować programy wczesnej stymulacji i opieki rozwojowej noworodka oraz monitorować zmiany zachowania noworodka przy użyciu Skali Oceny Zachowania Noworodka NBAS Thomasa Brazeltona;	B.U29
EK_06	krytycznej oceny działań własnych i współpracowników przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych.	B.K1
EK_07	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów.	B.K2
EK_08	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu położnej i solidarność zawodową.	B.K3
EK_09	ponoszenia odpowiedzialności za realizowanie świadczeń zdrowotnych.	B.K6

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Lp.	Treści merytoryczne wykładów (I rok: I semestr):	Czas
	I. Opieka nad noworodkiem z zaburzeniami zdrowia we wczesnym okresie poporodowym.	1
1.	Opieka nad noworodkiem z zaburzeniami układu oddechowego.	1,5
2.	Opieka nad noworodkiem z zakażeniem.	1,5
3.	Opieka nad noworodkiem ukierunkowana na rozwój w oddziale neonatologicznym	1
4.	Percepcja bólu. Identyfikacja i metody łagodzenia źródeł bólu u noworodka.	1,5

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

5.	Opieka nad noworodkiem z wybranymi problemami klinicznymi.	2,5
II. Wsparcie chorego i jego rodziny w chorobie przewlekłej.		1
Razem:		10

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Lp.	Treści merytoryczne ćwiczeń (I rok: I semestr):	Czas
Opieka nad noworodkiem z zaburzeniami zdrowia we wczesnym okresie poporodowym.		
1.	Badanie fizykalne noworodka.	4*
2.	Opieka nad noworodkiem ukierunkowana na rozwój w oddziale neonatologicznym w oparciu o <i>Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program</i>	2
3.	Zespół dziecka krzywdzonego.	2
4.	Noworodek matki uzależnionej od środków psychoaktywnych. Opieka nad noworodkiem uzależnionymi od środków odurzających i psychotropowych.	2
5.	Stany zagrożenia życia noworodka. Transport noworodka.	2
6.	Komunikacja medyczna w aspekcie opieki nad noworodkiem z zaburzeniami zdrowia.	3
Razem:		15
Lp.	Treści merytoryczne ćwiczeń (I rok: II semestr):	Czas
7.	Ocena wczesnego ryzyka zagrożenia zdrowia i życia pacjenta (PEWS).	4*
8.	Resuscytacja krążeniowo – oddechowa noworodka (NLS).	8*
9.	Bezprzypadkowe udrażnianie dróg oddechowych u dzieci i niemowląt.	8*
Razem:		20

*ZAJĘCIA ODBYWAJĄ SIĘ W CENTRUM SYMULACJI MEDYCZNEJ KOLEGIUM NAUK MEDYCZNYCH UR

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, metody aktywizujące

Ćwiczenia: praca indywidualna, „próba pracy”, obserwacja 360°

Samokształcenie: praca indywidualna, „próba pracy”

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
B.W12	W: Test SAM: PRACA INDYWIDUALNA, „PRÓBA PRACY” ĆW.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.W24	W: Test SAM: PRACA INDYWIDUALNA, „PRÓBA PRACY” Ćw.: praca indywidualna, praca zespołowa, pokaz, instruktaż, studium przypadku, „próba pracy”	W, ćw.
B.W29	W: TEST SAM: PRACA INDYWIDUALNA, „PRÓBA PRACY” ĆW.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.U13	W: TEST ĆW.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.U29	W: TEST ĆW.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.

B.K1	W: TEST Ćw.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.K2	W: TEST Ćw.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.K3	W: TEST Ćw.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.
B.K6	W: TEST Ćw.: TEST, PRACA INDYWIDUALNA, PRACA ZESPOŁOWA, POKAZ, INSTRUKTAŻ, STUDIUM PRZYPADKU, „PRÓBA PRACY”	W,Ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykłady, Ćwiczenia (I rok: I i II semestr):

- uczestnictwo i aktywność podczas wykładów i ćwiczeń
- zaliczenia pisemne cząstkowe z wykładów i ćwiczeń przewidziane planem i programem kształcenia odbywać się będą do 2 tygodni po zrealizowanym bloku tematycznym

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: obserwacja przez opiekuna/nauczyciela prowadzącego pracy studenta na ćwiczeniach, bieżąca informacja zwrotna, ocena aktywności studenta w czasie zajęć, obserwacja pracy na ćwiczeniach, ocena przygotowania do zajęć, dyskusja w czasie ćwiczeń, ocena wyciągniętych wniosków z eksperymentów, samoocena

Ocena wiedzy:

Wykład – pozytywna ocena z bloku tematycznego testowego, jednokrotnego wyboru, zadania opisowego („Case”) tj. uzyskanie przez studenta, co najmniej 60% pozytywnych odpowiedzi z testu pisemnego z każdego działu tematycznego.

Punktacja: za każdą poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt, liczba pytań testowych wymaganych w celu uzyskania zaliczenia/ zdania egzaminu powinna wynosić przynajmniej 60% poprawnych odpowiedzi na zadane pytania egzaminacyjne

Ocena umiejętności: *ćwiczeń do zaliczenia na interaktywnym symulatorze noworodka w oparciu o wylosowany przez studenta opis przypadku tj. opisowego tj. uzyskanie przez studenta, co najmniej 60% pozytywnych odpowiedzi z części praktycznej:

- Ocenę dostateczną (3,0) otrzymuje student, który: posiada podstawową wiedzę skupiającą się na umiejętności pamiętania i przywoływania z pamięci pojęć, faktów, terminologii zakresie rozpoznania stanu zagrożenia życia u noworodka i podjęcia czynności ratujących życie
- Ocenę dostateczny plus (3,5) otrzymuje student, który: dodatkowo posiada umiejętność wytłumaczenia i interpretacji znaczenia pojęć, porównywania i wnioskowania na bazie zapamiętanych informacji i przełożenia jej na postępowanie w sytuacji zagrożenia życia noworodka i podjęcia czynności ratujących życie
- Ocenę dobrą (4,0) otrzymuje student, który: dodatkowo koncentruje się na użyciu informacji ich zastosowaniu do rozwiązania znanych problemów, poprzez wybór rozwiązania z zamkniętej listy w przypadku zagrożenia życia noworodka i podjęcia czynności ratujących życie
- Ocenę dobrą plus (4,5) otrzymuje student, który: dodatkowo posiada umiejętności rozpoznania elementów składowych, a także powiązań i relacji między elementami struktury, co prowadzi do wnioskowania i rozwiązywania problemów poprzez podanie własnej odpowiedzi w sytuacji zagrożenia życia u noworodka i podjęcia czynności ratujących życie
- Ocenę bardzo dobrą (5,0) otrzymuje student, który: dodatkowo dobiera i zestawia elementy składowe w nową strukturę, tworzy nową informację, nowe odpowiedzi i w sposób unikalny rozwiązuje problemy oraz ocenia i wartościuje informacje z uwagi na odpowiednie kryterium, czy cel, a także tworzy własne kryteria oceny i argumentuje swoje stanowisko w sytuacji zagrożenia życia u noworodka i podjęcia czynności ratujących życie

Samokształcenie - ocena umiejętności (B.W12, B.W24, B.W29, B.U13, B.U29, B.K2):

Ocena umiejętności odbywa się w oparciu o pięć kryteriów:

- struktura tekstu
- sprawność/ skuteczność opisu

- samodzielność
- język artykułu
- zdolność wnioskowania

wg opracowanej własnej metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia w zakresie zdobywanych umiejętności praktycznych (Tabela 1). Za każde kryterium student może otrzymać od 0 do 2 pkt. Punktacja / oceny:

10 pkt. - bardzo dobra; 9 pkt. – plus dobra 8 pkt. – dobra 7 pkt.- plus dostateczna 6 pkt. – dostateczna 5 pkt – niedostateczna

KRYTERIA OGÓLNE	PKT	NORMY – Student:				
		Struktura tekstu	Sprawność opisu	Samodzielność	Język artykułu	Zdolność, wnioskowania
„próba pracy”	2	Zachowuje strukturę IMRAD art.: 1. wprowadzenie, 2. materiał i metody, 3. wyniki, 4. dyskusja	poszczególne elementy struktury art., przeprowadza sprawnie, tworząc logiczny ciąg opisu	Struktura artykułu jest merytorycznie uzasadniona, przeprowadzona samodzielnie	poprawny, zawiera specjalistyczne określenia, przystępny język dla czytelnika	potrafi krytycznie ocenić i dokonać rzeczowej analizy zgromadzonego piśmiennictwa (ok 15 poz. piśm. w tym angl. języczne)
	1	Zachowuje strukturę IMRAD art., jednak dobranie treści merytorycznych sprawia mu pewne trudności	poszczególne elementy struktury art., przeprowadza niepewnie, ale tworzy logiczny ciąg opisu	Struktura artykułu jest merytorycznie uzasadniona, ale niesamodzielna	poprawny, zawiera specjalistyczne określenia, ale język jest nie zrozumiały dla czytelnika	ma trudności z krytyczną oceną i rzetelną analizą zgromadzonego piśmiennictwa (od 5 do 10 poz. piśm.)
	0	nie zachowuje elementów struktury IMRAD, nie potrafi umiejętnie zaplanować i dobrać treści merytorycznych	poszczególne elementy struktury art., przeprowadza wybiórczo, nie zachowuje logicznego ciągu opisu	Struktura artykułu nie zawiera merytorycznego uzasadnienia i nie jest samodzielna	jest niepoprawny, zawiera specjalistyczne określenia, niezrozumiałe dla czytelnika	nie potrafi krytycznie ocenić i rzetelnie przeanalizować zgromadzonego piśmiennictwa (do 4 poz. piśm.)

Wskazówki:

Artykuł: powinien zawierać maksymalnie 10-12 stron maszynopisu, powinien być napisany czcionką Times New Roman nr 12, wyjustowany; z odstępem między wierszami 1,5; marginesem 2,5cm na każdej krawędzi

Tytuł: powinien być konkretny, zrozumiały, zawierać do 12 słów, nie powinien być pytaniem

Streszczenie: zawierać do 250 słów

Słowa kluczowe: powinny zawierać od 3-5 słów kluczowych. Słowo kluczowe może składać się z wielu elementów np. „kontakt skóra do skóry”.

Wprowadzenie

Materiał i metody

Wyniki

Dyskusja

Wnioski - podsumowanie

Piśmiennictwo powinno być cytowane wg poniższych rekomendacji:

1. Kucharska AM., Beń-Skowronek I., Walczak M., Petriczko E., Jackowska T., Lewiński A., Bossowski A. Leczenie i monitorowanie terapii wrodzonej niedoczynności tarczycy – rekomendacje PTEiDD. *Pediatr. Endocrinol. Diabetes Metab.* 2015, 21, 3, s. 127-131.
2. Ołtarzewski M. Badania przesiewowe noworodków w Polsce, 2018 rok. *Post Neonatol* 2018, 24(2), s. 111-122.
3. Salamończyk M., Łozińska-Czerniak A. Technika wykonywania wybranych zabiegów u noworodka. [w] Salamończyk M., Łozińska-Czerniak A., Dmoch-Gajzlerska E. *Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014, s. 95-120.

Przedmiot Opieka specjalistyczna w neonatologii kończy się egzaminem pisemnym (I rok, semestr II).

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego z przedmiotu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z:

- wykładów i ćwiczeń

Egzamin będzie polegał na udzieleniu przez studenta odpowiedzi: krótkich strukturyzowanych pytań, testu jednokrotnego wyboru w zakresie efektów kształcenia: **B.W12, B.W24, B.W29, B.U13, B.U29.**

W przypadku, jeżeli student nie otrzyma pozytywnego zaliczenia z egzaminu pisemnego w pierwszym terminie, ponowny egzamin odbywał się będzie w formie ustnej.

W sytuacji zastosowania egzaminu ustnego (losowanie zestawu składającego się z 5 pytań) metody weryfikacji efektów kształcenia przedstawiają się następująco:

- Ocenę dostateczną (3,0) otrzymuje student, który: posiada podstawową wiedzę skupiającą się na umiejętności pamiętania i przywoływania z pamięci pojęć, faktów, terminologii.
- Ocenę dostateczny plus (3,5) otrzymuje student, który: dodatkowo posiada umiejętność wytlumaczenia i interpretacji znaczenia pojęć, porównywania i wnioskowania na bazie zapamiętanych informacji.
- Ocenę dobrą (4,0) otrzymuje student, który: dodatkowo koncentruje się na użyciu informacji ich zastosowaniu do rozwiązania znanych problemów, poprzez wybór rozwiązania z zamkniętej listy.
- Ocenę dobrą plus (4,5) otrzymuje student, który: dodatkowo posiada umiejętności rozpoznania elementów składowych, a także powiązań i relacji między elementami struktury, co prowadzi do wnioskowania i rozwiązywania problemów poprzez podanie własnej odpowiedzi.
- Ocenę bardzo dobrą (5,0) otrzymuje student, który: dodatkowo dobiera i zestawia elementy składowe w nową strukturę, tworzy nową informację, nowe odpowiedzi i w sposób unikalny rozwiązuje problemy oraz ocenia i wartościuje informacje z uwagi na odpowiednie kryterium, czy cel, a także tworzy własne kryteria oceny i argumentuje swoje stanowisko.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45 godz.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	80 godzin
SUMA GODZIN	130 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5 ECTS

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Świetliński J., [oraz] Kosmala K., Musialik-Świetlińska E., Pietras K., Wilk-Tyl J.: Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Cz. 1. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2016.
2. Świetliński J., [oraz] Kosmala K., Musialik-Świetlińska E., Pietras K., Wilk-Tyl J.: Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Cz. 2. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2017.
3. HELWICH E.: RESUSCYTACJA NOWORODKA, WYDAWNICTWO ELSEVIER 2011.

Literatura uzupełniająca:

1. Szczapa J. Neonatologia Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa. 2015.
2. Mazurak M., Czyżewska M., Paluszyńska D. Neonatologia: atlas. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2012.
3. Pilewska-Kozak A.: Opieka nad wcześniakiem. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
4. Richard M. Cantor ; red. nauk. tł. [z ang.] Szczapa J.. Stany naglące u noworodka - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2011.
5. CZASOPISMA: PEDIATRIA PO DYPLOMIE; PERINATOLOGIA, NEONATOLOGIA I GINEKOLOGIA; STANDARDY OPIEKI AMBULATORYJNEJ NAD NOWORODKIEM URODZONYM PRZEDWCZEŚNIE; STANDARDY OPIEKI MEDYCZNEJ NAD NOWORODKIEM W POLSCE.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej